

Høstferie!

Hvilken glede! En uke på hytta uten kone og barn. Ro, fotturer i fjell og skog, fotografering og litt skrivearbeid. Unnskyldningen for en uke på hytta denne gangen var at 2. utgaven av nok en lærebok skulle ferdigstilles. Det meste av arbeidet var gjort, men en "finishing touch" av språk og disposisjon gjenstod. Med andre ord – hyttetur alene! Fire timers kjøring en tidlig morgen og Herad var i sikte!

Hytta var absolutt et gammelt småbruk, en liten rød låve og et ditto hvitt våningshus. Småbruk på Sørlandet var småbruk! Ingen store saler, ingen omhyggelig håndmalte trappeoppganger med majestetisk brede trapper men tvert i mot, små rom, bratte trapper og smalhans overalt, men det var eget. Ingen gjeld, relativt godt vedlikeholdt og ingen naboer!

Småbruket lå idyllisk til ved et lite vann, adkomsten var via en smal og svingete grusvei som passerte 5 meter fra huset mellom huset og vannet. En drøm i godt vær og med familie overalt. Det var noen familie eide nabohytter spredd pent rundt vannet, en fastboende og det var det. I høstferien var til og med de fastboende på ferie i Danmark så det ville komme til å bli fredelige dager.

Fremme

Vel fremme gikk det opp for han at det kunne komme til å bli noe i overkant fredelig. Det regnet ganske mye, akkurat nok til at han ble våt av å bære mat og utstyr inn i huset, akkurat nok til å bli våt på beina av et antall turer mellom huset og låven for å få i gang vannet og hente ved samt gå på do, som var på låven. Huset var utrolig kaldt, fuktig og lite gjestfritt. Som om hele småbruket peste og sa – hvorfor kommer du og forstyrrer, nå da? Jeg er opptatt?

Et par timer med ståk og rydding samt fyring i peisen og kveldsmørket hadde senket seg, og som det hadde senket seg! Ingen gatelys, ingen naboer, ingen biler. Det var en milliard stjerner som viste seg av og til mellom skyene. Huset knirket og knaket ettersom varmen bredde seg, han visste imidlertid at det var midlertidig. I morgen tidlig kom peisen til å ha slukket og kulden ville ha kommet krypende, om enn muligens med litt mindre fuktighet. Han satt en liten stund og snakket med Jack Daniels, kikket fraværende på TV og la en plan for en lang fottur med muligheter for å finne et og annet motiv å fotografere dagen etter.

Regnvær

Dagen etter startet friskt! Han våknet i sengen ganske tidlig til trommingen av regn på låvetaket. Soverommet var i andre etasje og låvetaket var rett frem og kledd med stålplater. Fantastisk lyd. På grunn av det enorme regnværet hadde også en bekk bak låven våknet og blandet seg inn i symfonien med en tilfreds klukkende lyd. Pyton!

Det beste med huset var egentlig at taket var tett. Det hadde antagelig berget mye at en eier en gang i tiden hadde fått lagt nytt tak og fikset opp utvendig bekleddning. Huset hadde stått der så lenge noen kunne huske og var antagelig utgammelt.

Da var bare det en ting å gjøre, gå i gang! Fyre opp peisen, få Jack Daniels inn i skapet, en rask rydding og frokost. Egg og bacon, bønner, små pølser og toast. En ekte "imperial breakfast". Han la i seg og merket i det samme at det måltidet kom til å holde lenge. Ryddet opp, konstaterte at været ikke på noen måte hadde endret seg, snarere hadde vannivået steget noe, det kom til å bli en dag bak PC'n for nok en gjennomlesning og finkorreksjon av boken. Ok, det var jo på en måte derfor han var her.

10 timer senere reiste han seg, en egenskap han virkelig hadde var evnen til total konsentrasjon. Han hadde sittet kontinuerlig i 10 timer og lest og korrigert en bok på 300 sider tekst og figurer, var ikke kommet halvveis og var ganske kjørt.

Utenfor hadde regnet lagt seg noe, månen hadde dukket frem og tegnet en fin hvit strek i vannet opp til sitt eget speilbilde som viste seg litt ullent på grunn av noen små vindbyger på vannet. Utrolig vakkert! Hva var klokken? Ooops, allerede rundt midnatt! Han ruslet ut på kjøkkenet og fant noe brød og pålegg og smurte noen enkle brødsriver. Deilig å være alene, spise, drikke alt uten mas om varm mat og grilling – dersom det var det som passet. Han gikk bort til vinduet. Speilbildet hang der stadig, men det var noe svakere allerede.

Kanskje et bilde? Hvorfor ikke? Hente kamera, stativ, ordne og fikse. Dette gjorde seg. Ut på jordet mellom huset og vannet og rigge seg til. Et ganske vidvinklet objektiv, litt høy lysfølsomhet, blender og tid. Dette skulle ordne seg veldig bra!

Han stilte seg opp midt på jordet, plantet stativet godt i bakken og monterte kamera. Fantastisk med digitalt utstyr. Masse prøvebilder som vistes øyeblikkelig på skjermen bak på kameraet. Dette kunne bli et bra bilde. Skogen på den andre siden av vannet dannet en svart mur mot himmelen som var litt lysere og vannet var helt svart. Perfekt. Antagelig ville det være mulig å fikse vannet litt blåere i photoshop, måneskimret i vannet litt gulere og kanskje til og med litt blå himmel? Vips så var det et svært kjent Nupen motiv! Ha, Ha.

Ettersom han stod der ble det faktisk litt varmere i været og rett så behagelig. Merkelig, men det virket faktisk som om det sveipet en fønvind over vannet. Mer fotografering, endringer på fokus, eksponering, kamerahøyde – alt ble gjort for å kunne gjenvinne et godt, om enn noe gjennombrukt Nupen motiv.

En tur på toa trengte seg frem, bokstavelig talt. Han ruslet inn på låven hvor fortrefeligheten var montert. En utedass med langt fall er en herlig sak. Ingenting er som å sitte i fred og ro og gjøre fra seg med utsikt og alt. Men allting må ha en ende, han fotograferte! Nå var det blitt så mørkt at han var glad for at plenen mellom hytta og vannet var klippet – det var usedvanlig mørkt. Han så opp, virket ikke månen?

Borte ved fotoapparatet tok han en siste titt utover vannet og oppdaget at månestripen i vannet var borte. Månen hadde vandret videre og gjenskinnet i vannet med den, derav mørket. Men selve månerefleksen, den lille runde flekken som hadde vært ett knallhvitt gjenskinnet av selve månefjeset var der? Han kikket nærmere etter og jo visst. Selve månen synes stadig i vannet, men ikke på himmelen. Hva skjer? Kun fredelig fønvind over vannet, ingen lyder, ingenting, men månen var der stadig – i vannet.

Han kikket i fotoapparatet, men kunne ikke se noe verken på himmelen eller i vannet – alt var mørkt.

Ned til vannkanten for å komme nærmere, det hadde tilsynelatende heller ingen virkning. Merkelig, opp mot kamerastativet for å tenke, hva skjer. I det han snur seg mot vannet ser han at hytta er helt mørk, alt annet er også mørkt. Ok, strømbrudd her er ganske vanlig og skulle ikke by på noe problem, men litt rart. Han snur seg mot vannet for å pakke sammen og blir enda mer nysgjerrig, måneskinnet i vannet var nå noe mer rødlig og det kunne se ut som om vannet steg litt rundt skinnet. Absolutt umulig. Hadde det ikke vært for at han var blitt fryktelig trett og sliten ville han rasket til seg kamera og løpt i retning hytta. Sånn det var blitt, merket han imidlertid at han var i ferd med å besvime. Siste titt på klokken, 02.00 og alt ble svart.

Bjørn! Han våknet. Det var Audun som hadde vekket han. Audun var en i familien, en Grand Old Man som alle kjente og som kjente alle. Det så ut som om det var helt greit å finne han sovende på gresset klokken ni om morgenen så alt ok der. Han lå stadig på gresset, men reiste seg opp for å ta en prat. Merkelig, han var helt uthvilt, tørr og alt var i orden. Rett og slett som om han hadde lukket øynene et øyeblikk fordi noen hadde bedt han om det, og igjen bedt han om å åpne øynene for stolt å vise frem en fisk de hadde tatt eller lignende. Ikke noe tretthetsfølelse, ingenting! Han var også helt tørr og kunne ikke merke noen som helst ubehag ved å ha sovet ute. Audun pratet i vai om høst på hytta og han svarte helt greit. Som om det var en hyggelig prat ved middagsbordet! Han kikket opp på hytta og så lys, han mente til og med at han kunne høre radioen stå på! Under praten kikket han bort på kameraet. Alt i orden. Ikke antydning til kondens på huset, som det burde ha vært etter en natt ute i høstferien. Etter hvert gikk Audun, skulle bort i hytta og hente noe verktøy som han trengte hjemme for å fikse noe rørgreier i huset. Det var tydelig at hele situasjonen var helt grei, som om han hadde vært tidlig våken og gått ned for å ligge og se på sola som hadde stått opp. Men sånn var det jo ikke!

Han kunne ikke få pakket fotoutstyret fort nok og kommet seg inn i hytta. Her var alt ok, og radioen stod på. Hvordan kunne det være? Så husket han strømbruddet. Selvfølgelig, den hadde sikkert skrudd seg på når strømmen hadde kommet tilbake. Men den røde kulen i vannet?

Ikke mer tid til dette. Han lagde frokost, kjørte inn til Farsund for å handle noen småtterier og satte i gang lese og skrivearbeidet. Fast bestemt på å pløye 100 sider i dag også. Klokken 8 om kvelden oppdaget han igjen plutselig at tiden hadde gått og lagde en dugelig middag. Ikke brødskiver denne gang, men biff og bønner! Kult, mumlet han for seg selv. Ekte cowboy mat på en ekte cowboy plass. Hadde til og med vært fire kuer på låven en gang. Kul plass.

Mørket kom, månen kom opp og Nupen skinte igjen i vannet. Det var umulig å unngå å gå ut. Som en narkoman trenger dop trengte han å gå ut. Han kjente en nærmest desperat trang til å gå ut.

Fotoutstyr, kamera, objektiv og stativ samles sammen. Det skulle da bli bilder! Nå var han imidlertid litt forberedt. iPhone med vekkeklokke stilt på 04.00 i lommen og en stol under armen. Han husket forrige natten når han hadde besvimt. Antagelig på grunn av matmangel? Nå hadde han spist, vært på toalettet, hadde med stol og en stor kopp kaffe. Ikke noe tull i kveld – kun han og Nupen.

Mørket hadde falt på til de grader. Gressplenen var igjen mørk, vannet mørkere, skogen på andre siden av vannet helt mørk, himmelen mørk, mørk blå og månen med stripen i vannet oppe. Perfekt. Motiv de luxe, igjen.

Nok engang kamera syssel, nok en gang fokusering og nok engang bilder. Mange bilder som viste en måne som beveget seg mer og mer over mot skogen på andre siden, nok engang et gjenskinn i vannet som langsomt ble borte – og der gikk strømmen. Hytta ble mørk, alt annet ble mørkt. Fønvind. Han stirret ut mot vannet. Det var som i går. Månestripen i vannet var borte, og der hvor månen hadde vært luet et rødlig lys. Ikke et farlig lys kjente han, men et rødlig pulserende lys. Han merket igjen at han var sigen akkurat som i går, men denne gang satt han seg i stolen og iakttok det rødlige punktet. Det måtte være ganske stort, et par meter i diameter minst. Han ble døsig, og merket til sin store overraskelse, men ikke skrekk at han kom til å sovne – dypt.

iPhone hylte i lommen. Ok, han våknet. Klokken var 04.00 og han var i like fin form som i går. Alt ok, snudde seg mot hytta, lys overalt – radio. Ok, det samme som hadde skrudd på radioen i går hadde skrudd den på i dag....

Pakke sammen utstyret, oppover mot hytta – han kjente lukten av nytrukket kaffe! Ikke kaffe som hadde overlevd natten, nytrukket og riktig kaffe. Inne stod koppen klar – med kaffe i! Spooky. Han så seg rundt, ingen noen steder. Alt stille og rolig. Fønvinden i ferd med å gi seg – det ville bli regn. Han sitter og tenker. Hva er egentlig i ferd med å skje her nede? Røde flekker på sjøen, nytrukket kaffe, lys som kommer og går? Han tenkte dype tanker. Hva hadde skjedd i går, husket han noe som helst? Så dukker en tanke opp. Formelen $e^{j\pi} = 1$ sitter i hodet. Hvorfor det? Det er selvfølgelig Euler ligningen, blant matematikere ansett som en av de flotteste ligningene eller formlene noensinne. Tar i bruk begge de magiske tallene e og π samt den imaginære operatoren j . Men den er feil. Det skal være $e^{j\pi} + 1 = 0$. Selvfølgelig, det vet alle som har litt bak grunn i matte eller fysikk.

Han følte pussig nok at han hadde kommet til et slags gjennombrudd og tok kaffen som et tegn på at han burde jobbe i dag, mye. Det passet med kaffe, det passet med tiden – han satt seg ned og leste, og rettet. Og det gikk glatt. Veldig glatt. Side etter side, avsnitt etter avsnitt. Han følte nesten at han drev med autoskrift, at noen hjalp til?

Frokost ved tolvtiden, middag ved åtte tiden. Lesingen og skrivningen gikk så godt at han valgte å starte på nytt, for også å raspe over de sidene han hadde gjort første dag på denne underlige ferien.

Ved tolvtiden var det dop tid. Han måtte ut! Han kunne ikke bli inne, kunne ikke reise noen steder, bare måtte ut på plenen. "Same procedure as last night". Kamera, stativ, iPhone – denne gang satt til å ringe på 03.00 og fotografering. Nå var det etter hvert blitt litt kjedelig. Det var liksom det samme motivet?

Han satt seg heller ned og betraktet månen og kom på Euler ligningen. Han regnet med at lyset ville gå, måneskinnet forsvinne, og det rødlige lyset ville dukke opp litt før han sovnet. I det øyeblikket han sovnet skulle han tenke Euler. Men den *riktige* Euler ligningen.

Og alt skjedde som dagen før, lyset gikk, han ble trett og sovnet med et smil om munnen og Euler ligningen rullende rundt i skallen.

iPhone alarmen ringer, han åpner rolig øynene, alt er ok, alt er kult. Ingen problemer, ingenting. Ingen morgendugg, svak fønvind. Pakker sammen utstyret, opp i hytta, kaffeduft – stemmer. Det er noen i hytta som snakker sammen! Den er ny. Opplagt ingen kjente gjester som dukker opp midt på natten, lager kaffe og kaker og sitter å prater! Merkelig, og dobbeltmerkelig for han blir ikke redd, ikke snev av angst. Bare nysgjerrig.

Han åpner døren, kikker nysgjerrig inn, de sitter ved spisestuebordet. Alle lys er på, alt er ok, normalt, men det sitter tre kvinner ved middagsbordet og drikker kaffe.

Kom inn! Kom inn og sett seg! Nok en gang føler han en ekstrem positivitet og velvære strømme mot seg. Det er flotte kvinner, kanskje midt i tredveårene. Kledd i byklær, men helt greit. Alt er som det skal være, alt er kult. Flott hår merker han seg, dyr parfyme, ikke for mye, ikke for lite.

Han satt seg, tok for seg maten de serverte og greide endelig å stille spørsmålet – hva skjer?

De sa – du kjenner vår Første. Du kjenner hans arbeider. Vi skal reise i dag, men måtte hilse på en som kjente vår Første. Vi så deg, vi kjente deg og vi trodde, nå vet vi og vi reiser. Han skjønnte plutselig at Euler, en matematiker som hadde levd for lenge siden var nøkkelen. De hadde lest ham og satt han på en prøve – som han hadde greid, og nå skulle de reise? På et merkelig vis skjønnte han at han hadde fått vite nok, og at de kom til å forsvinne på samme måte som de hadde kommet. De reiste seg, takket for maten og gikk rolig mot døren. De sa farvel og han så gjennom vinduet at de gikk over plenen ned til sjøen. De satt ikke spor i gresset, og de gikk rolig ned til vannkanten – og fortsatte ut og ned i vannet til de ble borte. Etter noen minutter kom det en liten krusning på vannet og noe som var på størrelse med en liten klinkekule fór opp. Hadde det ikke vært for at han hadde stirret på stedet der den røde kulen hadde vist seg hadde han trodd det var en ganske liten fisk som hadde hoppet i vannskorpen. Det var nemlig ikke større enn det, men det var dem, han visste det.

Det er mange fisker som hopper i vannskorpen.....